PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Nr. 682 PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 3, 1944, TORONTO, ONTARIO METAI XIII

RAUDONOJI ARMIJA MARŠUOJA ANT BUDAPEŠTO; LAIMI KITUOS FRONTUOS

MINĖS 27-TAS SUKAKTUVES SU DIDELĖMIS PERGALĖMIS

MASKVA. — Raudonoji Armija maršuoja ant Budapešto, Hungarijos sostinės, kad išmušti iš karo paskutinę Hitlerio talkininkę. Jau tik 40 mylių nuo Budapešto.

Didelės kovos eina visuose kituose frontuose ir Raudonoji Armija laimi didelius laimėjimus.

Besiartinant Sovietų Sąjungos 27-toms sukaktuvėms, Sovietų vadai ir žmonės daro apžvalgą, apskaičiuoja laimėjimus. Ir reikia pasakyti, kad Sovietų Sąjunga minės savo sukaktuves su dideliais laimėjimais.

Jau beveik visa Sovietų Sąjungos žemė išlaisvinta. Tik maža dalis Latvijos ir keletas miestų Lietuvos dar nacių rankose.

Tuo tarpu Sovietų Sąjungai tenka garbė už parbloškimą priešų Rumunijoj, Bulgarijoj, Suomijoj. Raudonoji Armija padėjo jugoslavams išvaduoti jų sostinę Belgradą. Dabar ji kaunasi ir vaduoja Norvegiją. Nemaža dalis Lenkijos jau išvaduota.

Ruadonoji Armija jau toli Rytų Prūsijoj, tai yra, pačių vokiečių žemėj.

Vienu žodžiu sakant, Sovietų Sąjunga minės savo sukaktuves su dideliais laimėjimais ir išvakarėse dar didesnių laimėjimų. Šį rudenį ar kiek vėliau, Raudonoji Armija, kartu su kitais demokratijos gynėjais, pasieks Berlyną ir tokiu būdu užduos mirtiną smūgį tam žiauriajam fašizmui arba nacizmui.

Nei viena šalis taip nenukentėjo šiame kare, kaip Sovietų Sąjunga. Bet tos kančios darosi lengvesnės matant priešakyje pergalę ir skaisčią ateities saulę.

Maršalas Juozas Stalinas

Unijistai Sveikins Sovietų Sąjungą

TORONTO. — Trades and Labor Congress of Canada savo konvencijoj priėmė tarimą, kad būtų pasiųstas pasveikinimas Stalinui ir visiems Sovietų Sąjungos žmonėms lapkričio 7 dieną, kada sukaks 27 metai nuo Sovietų Sąjungos įsisteigimo.

Konvencija išreiškė simpatiją Sovietų Sąjungai už jos didelius žygius sutriuškinimui reakcijos ir fašizmo.

Konvencijoj dalyvavo 700 delegatų nuo 300,000 unijistų.

LONDON. — Throburn Wiant, britų karo korespondentas Kinijoj per 2 metu, kaltina Kinijos valdžią, kad ji iš Amerikos gautus ginklus ir amuniciją taupo karui prieš komunistų vadovaujamas armijas ir tokiu būdu mažai naudoja prieš japonus.

Norvegų Karalius Sveikina Sovietus Kaip Išvaduotojus

LONDON. — Emigracinis Norvegijos karalius Haakon'as, kalbėdamas per radiją norvegams, sveikino Raudonąją Armiją, perėjusią per Norvegijos rubežių ir atėmusią iš vokiečių Kirkenes uostą ir tuzinus kitų gyvenamųjų vietų tame krašte.

Karalius Haakon'as sakė:

"Sovietų Rusijos kariai atėjo į Norvegiją, kaip mūsų talkininkai. Mes su giliausia pagarba stebėjome didvyrišką ir pergalingą Sovietų Sąjungos kovą. Kariniai ir civiliai norvegų valdininkai bendradarbiaus su rusų komandieriais ir padės jiems kariniuose veiksmuose. Kiekvieno norvego pareiga yra visomis išgalėmis remti juos.

"Mes esame padarę sutartį su Sovietų Sąjunga, jog atvaduotose vietose veiks norvegų valdžia ir teismai taip greitai, kaip tik bus galima atsižvelgiant į karinę padėtį."

Norvegijos premjeras Johan Nygaardsvold pasiuntė Sovietų vyriausybei sveikinimą, kurį baigia šiais žodžiais:

"Visa norvegų tauta džiaugsmingai ir entuziastiškai sveikins šiaurinės Norvegijos atvadavimą, ir tas žygis dar labiau sustiprins draugiškumą tarp Norvegijos ir Sovietų Sąjungos."

LONDON. — Kanadiečiai ir britai aplaikė nemažus laimėjimus Olandijoj ir manoma, kad greitai bus galima naudotis Antverpo uostu.

PERGALĖS PASKOLA TRUPUTĮ ŠLUBUOJA

TORONTO. — Per pirmą Septintosios Pergalės Paskolos kampanijos savaitę, kanadiečiai išpirko bonų už $428,884,250. Tai $9,000,000 daugiau, negu kad buvo išpirkta šeštos kampanijos metu per pirmą savaitę. Bet tiek neužtenka, nes šios kampanijos kvota yra visu $100,000,000 didesnė.

Norint, kad kampanija praeitų sekmingai, reikia gerokai pasispausti.

Kanados Bankai Padės Prikelti Dnieprostrojų

TORONTO. — Darbininkų Apšvietos Asociacijos apšvietos institute kalbėdamas, Thomas Wilding, Dominijos banko vedėjo pagelbininkas, pranešė, kad Kanados bankai davė vyriausybės įsteigtai eksporto kreditų apdraudos korporacijai $25,000,000 del finansavimo užsakymų iš kitų šalių.

Pirmu užsakymu yra Sovietų Sąjungos užsakymas elektrinių daiktų del atstatymo Dnieprostrojaus, kuris buvo išsprogdintas vokiečiams ateinant.

Sovietų Sąjunga galėtų užsakyti Kanadoj kelių šimtų milijonų dolerių vertės visokių gaminių, jeigu gautų ant kredito. Ji dabar, karo nuvarginta, negali mokėti grynais pinigais.

Pranašauja, Kad Laimės Ruzveltas

WASHINGTON. — Prezidentiniai Jungtinių Valstijų rinkimai jau visai arti ir republikonai ir demokratai paleido į darbą visas sunkiąsias savo "kanuoles." Taipgi darbuojasi ir visoki spėjikai, pranašautojai, kas laimės.

Jungtinių Valstijų Visuomenės Opinijos Institutas skelbia, kad republikonai sudaro nemaža demokratams pavojų, bet vistiek numatoma, kad Ruzveltas surinks 51 nuošimtį balsų, o Dewey 49.

Apskaičiuojama, kad balsuos apie 47,000,000 amerikiečių, neskaitant kariškių. Jeigu Ruzveltas gautų 51 nuošimtį, tai būtų 23,970,000 balsų arba 940,000 balsų daugiau už Dewey. Bet yra jaučiama, kad Ruzveltas gaus daugiau.

Priešai Veltui Laukia Jungtinių Tautų Pakrikimo

LONDON. — Vinstonas Čiorčilis, britų premjeras, raportuodamas apie savo pasitarimus su Stalinu, pareiškė, kad Sovietų Sąjunga ir Britanija sutinka stebėtinai plačioj srityj ir dadėjo:

"Lai mirša visos vokiečių viltys, kad įvyks nors mažiausias pasidalinimas ar susilpnėjimas tose jėgose, kurios eina ant jų ir kurios ištrėškė gyvybę iš jų pasipriešinimo."

Kas buvo nepilnai išspręsta, tai galės išspręsti sekantis Čiorčilio, Stalino ir Ruzvelto susitikimas, kuris įvyksiąs gal dar šiais metais.

Sovietai ir Britanija pasiūlė Balkanų kraštams sudaryti vienybės valdžias padidinimui kariškų pastangų, o paskui, kai karas bus laimėtas, žmonės išspręs savo vidujinius reikalus.

Vokiečių Teroras Rytiniame Fronte Visai Neišpūstas

WASHINGTON. — "Vokiečių žvėriškumo kampanijos rytiniame fronte charakteris nebuvo ir negali būti išpūstas," pareiškė W. Averill Harriman, Amerikos ambasadorius Sovietų Sąjungai, kuris sugrįžo čionai pasitarimui su prezidentu.

"Vokiečių žveriškumas ir nuodugnumas visai netikėtinas, bet tikras," tęsė jis, kalbėdamas apie departmentinę krautuvę, kurion vokiečiai sukrovė nuo aukų nuplėštus drabužius prim sugrūdimo į dujų kambarius. Net auksinius dantis jie išlupinėjo iš savo aukų.

Amerikiečiai Uždavė Baisų Smūgį Japonų Jūrų Jėgoms Prie Filipinų

Alejandro Carillo, vieno Meksikos dienraščio redaktorius, ir Vincente Lombardo Toledano, Lotynų Amerikos Darbininkų Konfederacijos vadas. Jie abu buvo broliški delegatai Kanados Amatų ir Darbo Kongrese, kuris įvyko Toronte. Carillo vertė Toledano kalbą.

PEARL HARBOR. — Amerikos jūrų jėgos visuomet norėjo susitikti su vyriausiomis japonų jūrų jėgomis, bet pastarieji vis išsisukinėjo nuo to. Bet amerikiečių įsiveržimas į Filipinus atrodė jiems jau perdaug ir jie nutarė stoti žūtbūtinėn kovon.

Amerikiečiai, veržiamiesi į Filipinus, jautė gerai, kad japonai nenusileis lengvai. Todel jie turėjo užtektinai jėgų. Ir kada japonų karo laivynas iš virš 60 karo laivų puolėsi ant amerikiečių, jis gavo kailin geriau, negu kad buvo galima tikėtis. 24 japonų laivai buvo nuskandinti 13 veikiausiai nuskandinta ir 21 sužeistas. Amerikiečiai neteko 10 karo laivų. Prie to, 170 japonų orlaivių buvo nušauta.

Kova tęsėsi ištisas penkias paras ir apėmė frontą 500 mylių ilgio ar pločio ir 300 mylių gylio.

Pereitą karo metu Jutlando kovoj buvo labai didelis karo laivų susikirtimas. Toj kovoj dalyvavo 248 karo laivai ir buvo nuskandinta 14 britų karo laivų ir 11 vokiečių karo laivų, taipgi sužeista 28 britų ir 22 vokiečių laivų.

Filipinų kovoj dalyvavo didesnis skaičius laivų, negu Jutlando kovoj. Tiktai japonai, būdami daug silpnesni, negalėjo pridaryti tiek daug žalos amerikiečiams, kiek amerikiečiai pridarė jiems.

Amerikos jūrų jėgų vadai mano, kad nuo dabar japonai nebegalės stoti į atvirą kovą jūrose niekur.

Filipinų vadavimas eina gana pasekmingai. Leyte salą baigiama laisvinti, taipgi jau didesnė puse išlaisvinta Samaros salos. Nugalėjus japonų laivyną, Filipinų salų išlaisvinimas bus dar lengvesnis, nežiūrint viso japonų atkaklumo.

Darbininkų Nesutikimas Bus Didžiausias Pavojus

TORONTO. — "Didžiausias darbininkams pavojus ateityje bus jų nesutikimas," pareiškė John Brown, Britanijos Amatų Unijų Kongreso atstovas, kalbėdamas Kanados Amatų ir Darbo Kongreso deimantinio jubiliejaus konvencijoj čionai.

"Aš norėčiau matyti Amerikos Darbo Federacijos, Industrinių Organizacijų Kongreso ir Gelžkelių Darbininkų Brolijos atstovus tarptautiniame kongrese," tęsė jis, kalbėdamas apie darbininkų vienybę. Minimas tarptautinis kongresas buvo šauktas šiemet, bet buvo atidėtas.

"Jeigu darbininkai susivienys, tai bus išgelbėta visa žmonija. Darbininkai turėtų jėgą, jeigu susivienytų, perstatyti seną pasaulį ir pabudavoti naują."

Didžiojoj Britanijoj einąs judėjimas įsteigimui centralinės federacijos, prie kurios galėtų prigulėti visos darbo žmonių organizacijos. Tokia federacija, nurodė jis, kalbėtų visų darbininkų vardu ir tartųsi su industrija ir valdžia.

Jis pažymėjo, kad civilizacija negalėtų pergyventi trečią pasaulinį karą. Tokio karo priežastis turi būti panaikinta. "O Jungtinių Tautų organizuoti darbininkai," sako jis, "turi specialę atsakomybę. Aš tikiu, kad tarptautinis unijų judėjimas panaudos savo galingą įtaką ir darys viską, kad būtų įsteigta teisinga ir pastovi taika."

Konvencijoj dalyvavo Lotynų Amerikos darbininkų vadas Lombardo Toledano, kuris kalbėjo už reikalingumą įsteigti visos Amerikos darbininkų kongresą, kad Amerikos kontinento darbininkai galėtų sekmingiau ginti savo ir visos žmonijos reikalus.

Konvencija, apart daugybės kitų rezoliucijų, priėmė rezoliuciją, kad Kanados vyriausybė sugrąžintų ukrainams darbininkams jų sales ir tokiu būdu nutrintų nuo Kanados veido tą juodą dėmę.

Dr. Temple, Kanterburio arcivyskupas, kuris pereitą savaitę mirė. Jis buvo plačių liberališkų pažiūrų ir turėjo didelę žmonių simpatiją.

LONDON. — Čiorčilis sako, kad karas gali užsitęsti iki ateinančios vasaros ar dar ilgiau. Japonijai sumušti reiksią 18 mėnesių.

Sovietai Nesėdės Už Vieno Stalo su Franko Atstovais

WASHINGTON. — Sovietų Sąjunga nedalyvaus orinio susisiekimo konferencijoj Čikagoj, jeigu toj konferencijoj dalyvaus Ispanijos, Portugalijos ir Šveicarijos atstovai, kaip pranešė Tass, Sovietų Žinių agentūra.

Minėtos šalys yra nusistačiusios prieš Sovietų Sąjungą ir varinėja biaurią propagandą. Ispanija turėjo savo diviziją rytiniame fronte prieš Raudonąją Armiją. Šveicarija ir iki šiai dienai dar vis nepripažįsta Sovietų Sąjungos.

Minėtos šalys yra užkviestos dalyvauti. Dabar lieka pamatyti, ar jos bus priimtos, ar ne.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS.
IŠEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50
Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
ASMENIŠKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

ŽEMINA AMERIKOS LIETUVIŲ VARDĄ

Kada Čiorčilis ir Ruzveltas buvo Kvebeke, Grigaitis su Šimučiu atsiuntė Ruzveltui telegramą, kad jie gelbėtų Lietuvą nuo "prapulties," nuo rusų "teroro." Jie nesiuntė telegramos tiems vadams, kad jie, kartu su Sovietų Sąjungos vadu, laikytųsi griežto nusistatymo linkui Vokietijos kriminalistų, paskerdusių Lietuvoj šimtus tūkstančių žmonių. Vietoj to, jie pravirko krokodiliaus ašaromis apie bolševikų "terorą."

Spalio 15 dieną Pitsburgo Lietuvių Katalikų Konferencija pasiuntė prezidentui Ruzveltui kitą tokią telegramą, prašančią gelbėti Lietuvą nuo bolševikų "teroro." Katalikų konferencija irgi nerado reikalo nei vienu žodžiu prisiminti apie nacių padarytas piktadarystes.

Tokios telegramos yra niekas kitas, kaip žeminimas Amerikos lietuvių vardo. Prezidentas Ruzveltas geriau žino, ką Raudonoji Armija daro ir ko nedaro. Jam nereikia tokių informacijų, kokias duoda Grigaičiai, Šimučiai ir Gabaliauskai. Ką prezidentas Ruzveltas žino apie šį karą, apie jo eigą, niekas tiek nežino, o ypač Grigaitis ar Šimutis.

Kuomet Grigaičiai, Šimučiai ir Gabaliauskai šaukia apie Lietuvos žmonių žudymą, deportavimą ir kitus galus, jie tiktai išniekina Amerikos lietuvius, perstatydami juos visai nieko neišmanančiais, nežinančiais.

Šūkauti apie Sovietų "terorą" Lietuvoje, ypač prezidentui Ruzveltui, gali tiktai labai savęs ir prezidento Ruzvelto negerbią žmonės. Iš vienos pusės, tai apgaudinėjimas savęs. Iš kitos, bandymas perstatyti Ruzveltą kokiu neišmanėliu, nieko nežinančiu.

Daug mažiau žalos būtų visiems Amerikos lietuviams, jeigu tie žmonės kalbėtų atvirai. Jeigu jie sakytų, kad jie nori prezidento Ruzvelto pagalbos atsteigimui Lietuvoje smetoniško arba panašaus režimo, tai būtų daug panašiau. Jie turi pilną teisę reikalauti. Bet kuomet jie nori to atsiekti žmones ir prezidentą Ruzveltą mulkindami, tai jie sėja grūdus ant nuogo akmens.

Būtų laikas Amerikos lietuvių inteligentijai pakelti balsą prieš tuos apuokus, nes jų darbai žemina visų lietuvių vardą.

UNIJŲ KONGRESŲ KONVENCIJOS

Tik atsibuvo Canadian Congress of Labor ir Trades and Labor Congress of Canada konvencijos, pirmoji Kvebeke, o antroji Toronte. Abu kongresai turi arti 600,000 narių. Tai buvo didžiulių Kanados darbininkų organizacijų konvencijos ir jų tarimai yra labai svarbūs.

Iš konvencijų eigos aprašymų aiškiai matyti, kad Kanados unijistai yra įsitikinę, jog darbininkų rolė kare ir taikos metu yra labai svarbi. Abiejų kongresų konvencijos su didžiausiu įtempimu apsvarstė karo laimėjimo ir taikos užtikrinimo klausimus.

Kas dar pažymėtina, tai kad abiejų kongresų konvencijos nuodugniai diskusavo ir politinius klausimus. Kanados unijistai vis labiau ir labiau įsitikina, kad darbininkų dalyvavimas politiniame veikime yra būtinas, jeigu jie nori turėti ekonominę ir politinę demokratiją. Tikėtis, kad politikieriai įgyvendintų darbo žmonių siekius, jokiu būdu negalima. Jie pažadėt gali daug, bet su pildymu yra visai kitas dalykas.

Sprendžiant sulig konvencijų, tai Kanados darbininkai nesiduos įblokšti atgal į pirmkarines sąlygas. Tie, kurie svajoja apie laisvę taip išnaudoti darbininkus, kaip juos išnaudojo pirm karo, labai apsigaus.

Dar vienas dalykas yra vertas atydos. Tai abiejų kongresų pasisakymas už kooperaciją. Visų unijų vienybė labai reikalinga. Praeityje jos labai trūko. Bet atrodo, kad tie laikai nebegrįš. Darbo žmonės pamatė, kad tik vieningomis jėgomis galima apginti savo reikalus.

NAUJI HITLERINIAI MELAGIAI

Hitlerio ir Goebelso melams šiandien niekas netiki. Bet yra žmonių, kurie tebetiki į nacių metodus, būtent, kad jeigu meluoti, tai gerai pameluoti ir nuolatos tuos melus kartoti. Tokių naujų melagių yra visur, neišsiskiria ir lietuviai.

Nesenai Kanados reakcionieriai, kurie kasa iš žemių "faktus" prieš liberalų valdžią, ištraukė iš kur tai kareivį, kuris tvirtina, jog Kanados rezervistų tarpe yra tokių, kurie nežino net kaip prisidengti, apsisaugoti nuo priešo ugnies.

Gubernatorius Dewey, kuris nori tapti Jungtinių Valstijų prezidentu, šaukia, kad Ruzvelto valdžia žada speciales privilegijas del tų, kurie aukos po $1,000 del prezidento Ruzvelto ketvirto termino kampanijos.

Amerikos Lietuvių Informacijų Centras (Grigaičio ir Šimučio padaras) savo "informacijose" skelbia, kad Lietuvos Raudonasis Kryžius (supraskit, po vokiečių okupantų globa) sučiupęs sąrašus, kad apie 90 nuošimčių Lietuvos žmonių buvo nuskirta deportuoti į Sovietų Sąjungos gilumą, tur būt jau į Sibirą.

Įsivaizdinkit, beveik visi Lietuvos žmonės buvo jau surašyti del "deportavimo" iš Lietuvos. Ir štai, tas sąrašas buvo pamestas ir pateko į Lietuvos Raudonojo Kryžiaus rankas. Virš 90 nuošimčių Lietuvos žmonių, tai didelis sąrašas. Reikėjo nemažai surašinėtojų, ar ne?

Kurie žmonės dar tiki tokiems ar panašiems melams, tai tokių žmonių reikia gailėtis. Jie tikri vargšai. Kurią dieną smetonaciai išvys juos iš namų paskelbę, kad ir juos bolševikai rengiasi išdeportuoti.

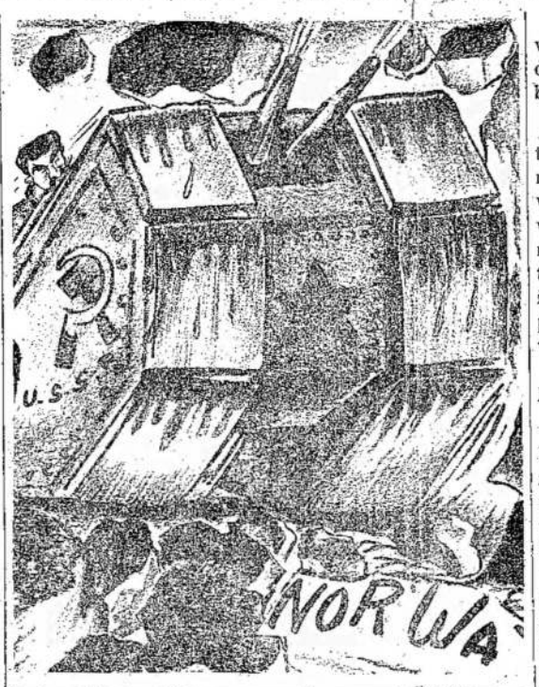

Įvairiais Klausimais

Atsimušė Atgal

Viso pasaulio savanaudžiai labai neapkentė Sovietų Sąjungos ir demokratijos. Jie visokiais būdais spaudė Sovietų Sąjungą iš visų pusių. Jie manė, kad tokiu būdu palaikys socializmo idėją uždarytą Sovietų Sąjungoj.

Hitleris labai išaugo galioje tiktai už tai, kad jis žadėjo "sunaikinti" tą šalį ir jos idėjas. Už tai jam buvo atleista visi žygiai prieš SSRS ir demokratus namie. Tos idėjos dėka, buvo apleista Etiopija, Ispanija, Čekoslovakija ir kitos šalys.

Hitleris jau žygiavo su tankais ir būriais orlaivių prieš demokratines šalis, bet nekurie dešinieji lordai dar vis turėjo viltį, kad jis pasisuks į rytus. Ir kada Sovietų Sąjunga ėmėsi žygių prieš vokiečių stiprinimąsi jos pašonėj, jie sušaukė Tautų Lygą ir pasmerkė ją. Francijos ir Anglijos munchenieciai jau buvo besiunčią armijas prieš SSRS gelbėjimui Suomijos fašistų, Hitlerio draugų. Tai buvo sakyte sakoma Hitleriui, kad atsisuktų į rytus.

Bet Hitleris juos labai apgavo. Jis norėjo dar gudriau padaryti. Matydamas, kaip Anglija, Francija ir Amerika siunta ant Sovietų Sąjungos, jis nutarė apsidirbti pirma su Francija ir Anglija. Jis manė, kad jau nebereikalinga jų talka ir prieš Sovietų Sąjungą.

Šis Hitlerio išdidumas dabar ir sudaro tą tašką, ant kurio suklupo visi juodųjų jėgų planai. Nekurie atvirai pasisako, kad jiems pikta, kad Hitleris padarė tokią baisią klaidą.

Girdi, jeigu jis būtų susitaikęs su Anglija ir Francija, tai viskas būtų buvę gerai. Sovietų Sąjunga būtų buvus nugalėta, o Anglija ir Francija būtų tuo metu sustiprėjusios ir padėtis būtų išsitaisius.

Dabar gi, skandalas. Raudonoji Armija ne tik iš savo žemės išvijo nacius, bet ir visą eilę kitų kraštų apvalė.

Socialistinė idėja pasiskleidė po visą pasaulį. Demokratijos susivienijo su socialistine valstybe ir dabar kartu nesulaikomai plečiasi ir socializmo ir demokratijos idėja.

Rumunijoj, Bulgarijoj, Graikijoj, Jugoslavijoj, Italijoj, Francijoj ir kitose šalyse, kurių stambioji buržuazija draugavosi su naciais, kapitalizmui visai riestai. Iš Hitlerio draugų fabrikai ir žemė bus atimta.

Vienu žodžiu sakant, fašizmo buolė atsimušė į galingąją Raudonąją Armiją ir pasileidusi atgal smogė pačiam fašizmui į galvą.

Žmonijai, žinoma, del to nereikia rūpintis. Socializmo ir buržuazinės demokratijos kooperacija gali būti nauja gadynė. Ši gadynė gali atsižymėti dideliu progresu iš ekonominio ir politinio taškaregio. Lai fašistai staugia. Vėją sėjo, tai audrą piauna.

Kitiems Draudžia, Bet Patys Šmugeliuoja

Lietuvių Romos Katalikų laikraštis "Lietuvių Žinios" mokina parapijonus, kaip laikytis šventų įsakymų. Tarp kita ko, tas laikraštis "Tiesos Ieškantiems" skyriuje priveda, kad labai negerai, jeigu kas iš tikinčiųjų drįsta "panaudoti kasdieniniams reikalams konsekruotą kieliką ar kitą panašų daiktą; taip pat jeigu mėgintų už pinigus pirkti ar pardavinėti grynai dvasinius arba su dvasiniais susijusius dalykus, pav., sakramentus, atlaidus arba palaiminimus."

Bet gi kunigėliai pardavinėja daugelį dvasinių dalykų. Pavyzdžiui, už mišias, kurios suteikiančios atlaidus nusidėjėliams, jie ima gerus pinigus.

Katalikai, to laikraščio akimis žiūrint, tiktai žemės vabalai. "Dievas," rašo Lietuvių Žinios, "negali leisti iš savęs tyčiotis menkam šios žemės vabalui." Taigi, kunigams žmogus yra tiktai menkas vabalas. Tiktai jo doleriai yra geras dalykas.

Kad žmogus turi dirbti dolerius, kad jų visiems užtektų, tai ir dievas reikalaująs. "Dievas bodisi," rašo Lietuvių Žinios, "kada žmogus, užuot Jį garbinęs, Jį gundo, t. y., stengiasi lyg ir priversti Dievą stebūklingu būdu patenkinti jo tuštumą arba pridengti jo nerūpestingumą, tingumą, pav., susirgęs nesikreipia į gydytoją, pasiteisindamas: 'Dievas yra visagalis. Jis mane ir taip išgydys.' Atėjus darbymečiui, nieko nedaro, sakydamas: 'Jeigu Dievas duos, užderės; neduos, nieko nepadės nė mano darbas'."

Vargšas tas žmogelis. Nevertas nei gero vabalo, o dirbti turi. Jeigu nedirbs, tai bus prakeiktas.

Jeigu dievas toks galingas, tai kodel jis negalėtų kada nors padėti žmonėms. Pavyzdžiui, jeigu jis paleistų visus perkūnus ant nacių, tai milijonai gerų žmonių išliktų gyvi. Dabar gi jie turės žūti. Ir turės žūti už tai, kad pikti naciai nori juos pavergti ir sunaikinti.

Du Svarbūs Dalykai

Vokiečių priešinimasis labai atkaklus visur. Jie nemano lengvai pasiduoti. Kanados ir kitų šalių armijoms teks dar daug kraujo pralieti.

Vokiečių ir japonų nugalėjimas nėra vien armijų užduotis. Tai visų žmonių užduotis. O mes, kanadiečiai, šiuo kartu turime dvi tuojautines užduotis: paskolą ir kraujo aukojimą.

Jeigu norime, kad kanadiečiai būtų viskuo aprūpinti, tai žiūrėkime, kad mes atliktume savo pareigas. Skolinkime valdžiai pinigų, kiek mūsų jėgos leidžia.

Taipgi žinokit, kad Raudonasis Kryžius su aliarmu praneša, jog kraujo aukotojai neina daugyn, o mažyn, nors kraujo dabar reikia daug daugiau. Tai labai prastas ženklas.

Kiekvieno sveiko žmogaus pareiga paaukoti bent kiek kraujo del sužeistų karių, nes jie gina mūsų reikalus.

Politikas

ROMA. — Nacių padėtis Balkanuose tur būt yra prasčiausia, kokioj jie kada nors buvo tenai.

Britų ir graikų jėgos juos veja iš Graikijos, o tuo tarpu visi gelžkeliai ir keliai Jugoslavijoj jau nukirsti. Jiem tenka neštis laukais ir miškais.

Belgradas, Jugoslavijos sostinė, demonstruoja atžymėdamas atgavimą laisvės, o tuo tarpu partizanų armija artinasi prie Zagrebo. Tito vyrai užėmė svarbią prieplauką prie Adrijos — Split.

ŠYPSENOS

Lapas Turi Dvi Puses

Jonas: — Klausyk, Onyte. Aš apie tave manau labai rimtai. Štai aš turiu pasižymėjęs jau 10 gerų dalykų. Kada skaičius pasieks 15, tuomet aš pastatysiu tau labai rimtą klausimą.

Onytė: — Aš irgi seku tavo žingsnius ir jau susižymėjau 19 blogų dalykų. Kada skaičius pasieks 20, aš vesiuosi su tuo kalviu.

Perdirbtas

— Su pasididžiavimu galiu pasakyti, kad aš esu savistovus žmogus.

— Tu esi laimingas. Aš esu mano žmonos ir dukters reformų produktas.

Išaiškino

Mokytoja: — Jurgiuk, pasakyk, kas yra veidmainys?

Jurgiukas: — Moteris.

Mokytoja: — Kodel tu taip manai?

Jurgiukas: — Jos visos dažo savo veidus.

Ne Taip Jau Blogai

Kunigas: — Kur tavo tėvelis?

Kaziukas: — Jis išėjo į golfo kliubą. Nemanyk, kad jis loš golfą sekmadienį. O ne, jis tiktai vieną kitą kartą sulošė pokerį.

Laiškas iš Britanijos

Draugas Edvardas Zdanauskas, "Saulėtoj Ispanijoj" aprašymo autorius, torontiečiui draugui P. Gavėnui iš Britanijos rašo:

Brangus Drauge:

Gavau du laiškus nuo tavęs. Taipgi gavau ir pašto perlaidą $25.00 vertės. Didelis ačiū tau ir draugams, kurie atjaučia mano sunkią padėtį po pergyventų metų fašistinių budelių rankose...

Pereitą savaitę buvau nusibaladojęs į Londoną, kur aplankiau keletą lietuvių. Londone yra gražus būrys lietuvių. Ir reikia pasakyti, kad tarp jų yra ir gerų ir prastesnių reiškinių.

Dauguma yra tikintieji ir lanko bažnytėlę. Kai kurie myli lankyti alinę ir išsigerti alaus. Bet su kuriais išsikalbėjau, tai išreiškė simpatiją Tarybų Lietuvai. Žinoma, yra ir tokių, kurie sako, kad visi darbininkai yra driskiai ir kad driskiai negali valdyti šalį.

Yra ir pažangių lietuvių. Ypatingai gražų pavyzdį duoda draugas P. Stankevičius ir keletas kitų draugų. Draugas Stankevičius ir keli kiti draugai nutarė surinkti 50 svarų pinigais del Tarybų Lietuvos žmonių, kurie nukentėjo nuo fašistų budelių, ir draugas P. Stankevičius jau turi ant savo blankos 11 svarų sterlingų.

Aš esu tikras, kad draugų sumanymą palaikys dauguma Anglijos lietuvių, nes tai labai kilnus dalykas.

Pinigus galima siųsti šiuo adresu: Mr. P. Stankevičius, 46 Busby St., Bethal Gr. E. 2, London, England.

Pas mane naujienos tokios: kur aš gyvenu, žmonės dabar atsidūsta lengviau, nes fašistų kanuolės, kuriomis jie galėjo pasiekti iš anos pusės sąsiaurio, jau nutildytos. Didelis ačiū kanadiečiams, nes jie sutriuškino tuos biaurius fašistus, kurie buvo įsiknisę už Lamanšo kanalo.

Su geriausiais linkėjimais visiems mano idėjos draugams.

Mūsų Ligoniai

Br. Petronis

Draugas Br. Petronis, buvęs Liaudies Balso angliško skyriaus redaktorius, dabar tarnaująs Kanados armijoj, pastaruoju laiku buvo skaudžiai sužeistas ir dabar randasi militarinėj ligoninėj Vernon, B. C. Jam sulaužyti trys dešinės rankos pirštai ir ranka turės būti gipse bent kokias 6 savaites.

Kitas montrealietis jaunas karys, draugas G. Dagys, randasi Sanatorijoj Hamiltone.

Kam sąlygos leidžia, atlankykit juos, nes žmogui sirgti yra labai nemalonus dalykas.

Pastabos

Pastebėjau Laisvėj, kad pažangūs Amerikos lietuviai mini draugo R. Mizaros 25 metų literatinio darbo sukaktuves.

Lai būna leista man ta proga pasveikinti draugą R. Mizara su šiomis sukaktuvėmis visų pažangių Kanados lietuvių vardu.

Mes, kanadiečiai, linkime draugui Mizarai geriausios sveikatos ir pasiryžimo parašyti daugiau gražių apysakų.

—o—

Draugas R. Mizara, be parašymo visos eilės svarbių knygų ir apysakų, redaguoja Laisvę ir darbuojasi Amerikos lietuvių organizacijose.

Tokių literatų, kurie taip atsidavusiai dirbtų visuomenės labui, mažai yra.

Jo literatinio darbo 25 metų sukaktį reiktų plačiai atžymėti ir ne tik Jungtinėse Valstijose, bet ir Kanadoje.

—o—

Kalbant apie atžymėjimus sukaktuvių, galima būtų pastebėti, kad pas lietuvius jos labai apleistos.

Mes turime daugelį atsidavusių žmonių, kurie jau desėtkus metų išdirbo mūsų judėjime, vieni vadovaudami organizacijoms, kiti dirbdami meno srityje, o treti kokius nors kitus darbus.

Apie tokius žmones reikėtų parašyti straipsnius, surengti jiems atžymėti sueigas.

Tokie atžymėjimai svarbesni, negu vestuvių ar gimtadienio paminėjimai.

—o—

Draugai ročesteriečiai neteko dviejų darbščių draugių. Tai Puttonienės ir Klimašauskienės.

Nuo savęs draugams ročesteriečiams reiškiu gilią užuojautą.

—o—

Ročesteris yra anoj pusėj rubežiaus, bet jis labai artimas mums kanadiečiams.

Tenai Liaudies Balsas turi nemažai skaitytojų. Ročesteriečiai visuomet aplanko torontiečius ir jų organizacijos paremia laikraštį.

Ročesteriečių ir torontiečių chorai lankėsi su koncertais.

—o—

Mūsų solistės, draugės Degutienė ir Strazevičiutė, pradeda pagarsėti kitose lietuvių kolonijose.

Degutienė dainavo Montreale, o lapkričio 5 dainuos Hamiltone.

Strazevičiutė sekmadienį dainavo Vilnies koncerte Čikagoj.

Torontiečiai turi kuo didžiuotis, ypač Bangos choras.

—o—

Kanados Lietuvių Nacionalis Komitetas jau baigia rengti savo brošiūrą. Aukotojų sąrašas ir kita medžiaga jau baigiama rengti.

Tikėsit ar ne, bet aukotojų sąraše bus virš 2,000 pavardžių.

Nekurie Kanados lietuviai yra labai gausiai aukoję. Visa eilė draugų aukojo po šimtą ir daugiau, o vienas draugas virš 200 dolerių.

—o—

Brošiūra bus svarbus dokumentas. Jis parodys, kiek Kanados lietuvių parėmė kovotojus už Lietuvos išlaisvinimą.

Smetonaciai, kurie bando kalbėti visų Kanados lietuvių vardu, bus labai gražiai prispirti prie sienos.

J. Y.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Amerikos Lietuvių Katalikų Srovės Kelias

Sakoma, kad Dievas pirma atima protą tam, kurį nori sunaikinti. Taip dažnai gyvenime pasitaiko. Grupė ar srovė griebiasi melo, apgavystės, cinizmo ir desperacijos, kuomet prilipa liepto galą ir mato, kad jos idėjos, siekimai, planai ir polekiai eina velniop.

Tokioj stadijoj, mums atrodo, atsidūrė dabar katalikų srovės vadovybė — Laučka, Šimutis, Gabaliauskas ir jųjų dvasiškieji vadai. Jie negali nejausti, kad jiems iš po kojų slysta visoks pamatas. Tai, ką jie siūlė ir skelbė apie Lietuvą, baigia išgaruoti. Todėl jie randasi desperacijoje. Jie blaškosi, tiesiog trankosi iš vienos pusės į kitą. Vienas su kitu nebesusikalba.

Tai aišku iš "Pittsburgho Lietuvių Katalikų Konferencijos" telegramos prezidentui Rooseveltui. Rezoliucija pilna melo ir apgavystės. Tokią rezoliuciją galėjo parašyti ir siųsti didžiajam Amerikos prezidentui tiktai saujalė žmonių, kurie neteko lygsvaros, prarado visokį pasitikėjimą savo pozicija, nebeatsako nei už žodžius, nei už mintis.

Šita rezoliucija, pavyzdžiui, sako: **"Mes iš naujo ir su didžiausiu apgailestavimu sužinojome, kad viena Jungtinių Tautų, būtent, Tarybų Rusija, žiauriai persekioja, vergia ir žudo Lietuvos žmones."**

O kad rezoliucijos autoriams reikėtų įrodyti šitą rezoliucijos punktą, jie, žinoma, negalėtų įrodyti, nes tai grynas ir juodas hitlerinis melas nuo pradžios iki galo. Jie juk puikiai žino, kad tam melui netikės prezidentas Rooseveltas, nes jis turi su visais kraštais, ypatingai su Tarybų Sąjunga, juk daug geresnius ryšius negu Pittsburgho klerikalai. Jie žino, kad Tarybų Sąjunga ir jos Raudonoji Armija nebuvo ir nėra tautų persekiotojai ir pavergėjai. Prezidentas žino, kad šitas melas buvo ir pasilieka Hitlerio įrankis bauginimui žmonijos. Nu, tai kur protas tuo Hitlerio melu įtikinėti prezidentą Rooseveltą? Jokio proto nėra. Dievas bus minėtos konferencijos vadų protą visai sunaikinęs.

Juk jie, jeigu nebūtų praradę proto, galėjo savo nuomonę apie Lietuvą ir jos ateitį teisingai ir gražiai prezidentui išdėstyti. Jie, pavyzdžiui, nori, kad Lietuva būtų atimta iš Tarybų Sąjungos, kad Lietuvos žmonių 1940 metų laisvai pareikštas balsas ir pasirinktas kelias būtų paneigti. Galėjo savo rezoliucijoj tatai atvirai pasakyti ir būtų užtekę. Kam melas ir šmeižtas prieš Tarybų Sąjungą, prieš Amerikos talkininkę, kuri jau daug milijonų gyvybių paklojo ir upelius kraujo praliejo šiame bedrame kare prieš fašizmą?

Einame toliau ir minėtoje rezoliucijoje skaitome: **"Tarybų Rusijos armijos atėjo į Lietuvą jokioj prasmėje ne kaipo išlaisvintojos, bet kaipo užkariautojos."**

Pažiūrėkime į protą ir logiką šitos galvosenos. Tarybų Sąjunga susideda iš šešiolikos respublikų. Viena tų respublikų yra Lietuva. Tarybų Sąjungos Raudonoji Armija susideda iš jaunų sūnų visų tų respublikų. Jų tarpe randame tūkstančius Lietuvos sūnų. Dabar, ta armija, tie Lietuvos kovūnai, išvydami vokiškuosius plėšikus iš Lietuvos, ne išlaisvino ją, bet **užkariavo ją!**

Atrodo, kad rezoliucijos autoriai mano, jog prezidentas Rooseveltas yra mažas vaikas, gyvenąs kito protu, visai nesuprantąs situacijos, nepažįstąs Jungtinių Tautų ir jų armijų tikslo. Todėl, ot, jisai ims ir šiam visai neteisingam rezoliucijos autorių sapaliojimui patikės.

O gal pats begėdiškiausias tas rezoliucijos punktas, tai kur jie sako: **Tarybų vyriausybė žudo lietuvius patrijotus už tai, kad jie myli laisvę ir trokšta nepriklausomos ir laisvos Lietuvos — žudo amunicija, pagaminta Jungtinėse Valstijose."**

Neseniai klerikalų spaudoje buvo prohitlerinio Lietuvių Amerikiečių Informacijų Centro paskelbtas pranešimas iš Švedijos, kur buvo sakoma, kad būk raudonarmiečiai Lietuvoje pasakę tiems "patrijotams": Mes pirma jumis išžudysime Amerikos ginklais, negu Amerika ateis ir įsteigs jums nepriklausomą Lietuvą. Šitą juodašimtišką Centro prasimanymą dabar pittsburginiai ablavukai inkorporavo į "Pittsburgho Lietuvių Katalikų Konferencijos" rezoliuciją ir pasiuntė prezidentui Rooseveltui.

Po šių provokatoriškų, melagingų propozicijų, minėta rezoliucija stato prezidentui Rooseveltui reikalavimus, kad jis "užtartų Lietuvos žmones prieš Tarybų Rusiją," kad jis priverstų "Tarybų Rusiją leisti Lietuvos žmonėms valdyti savo žemę taip lygiai, kaip valdosi kitos Jungtinės Tautos."

Bet Lietuvos žmonės tokią teisę senai turi ir jąja vėl naudojasi, kaip tapo nuo jų sprando nuversta nacių vergija. Prezidento Roosevelto kišimasis į Tarybų Sąjungos vidujinius reikalus būtų kišimasis į svetimus reikalus. Kaip Amerikos žmonės nepakęstų, jeigu, pavyzdžiui, Paleckis pradėtų Amerikos žmonėms diktuoti, kaip jie turi valdytis, taip, aišku, Tarybų Lietuvos žmonės nepakęstų, jeigu Rooseveltas pradėtų davinėti jiems įsakymus, kaip jie turi valdytis. Jie turi savo vyriausybę, savo laisvą, demokratinę konstituciją ir pagal ją valdosi. Niekas neturi teisės iš lauko pusės jiems diktuoti. Juk ir šis karas yra vedamas už tautų ir žmonių laisvę. — **Laisvė.**

Šis amerikietis kareivis jau apsidirbo su "Hitleriu." Čia jis matomas iškišęs galvą Hitlerio portrete vietoj Hitlerio galvos. Hitlerio portretas buvo paliktas Aachene. Bėgdami naciai, matyti, neturėjo kada paimti.

LIAUDIES BALSO VAJAUS REIKALU

Į Visus Kanados Lietuvius

Šie metai slenka prie pabaigos. Šiais metais pažangių lietuvių organizacijos, Liaudies Balsui talkininkaujant, pasekmingai atliko daug svarbių darbų ir pravedė daugelį didelių vajų, kaip antai: vajų Lietuvos žmonių paramai, Kanados lietuvių karių pasveikinimo vajų ir daug kitų.

Pagaliaus, atėjo eilė ir Liaudies Balsui pasirūpinti savo reikalais. Jo vajus, kaip ir kiekvienais metais, prasidės gruodžio 1 dieną ir tęsis iki vasario 1 dienos 1945 metų.

Šie metai buvo nepaprasti metai. Tai buvo didelių demokratijos ir pažangos laimėjimų metai. Demokratijų armijos išlaisvino visą eilę kraštų. Jų tarpe ir mūsų tėvynę Lietuvą. Tad, atžymėjimui šitų pergalių, padarykime šitą Liaudies Balso vajų pasekmingesniu už visus praėjusius vajus, ypač naujų skaitytojų gavime. Padidinkim Lietuvos liaudies draugų armiją nors 150 narių, nes kiekvienas naujas Liaudies Balso skaitytojas yra naujas Lietuvos liaudies draugas.

Liaudies Balso finansinis stovis, atrodo, jėjo į pastovias vėžes. Nežiūrint pabrangimų iš karo priežasties, aukų kvota palieka tokia pat — $1,000. Kas liečia skaitytojus, nekurios kolonijos nurodinėja, kad pereitais metais buvo uždėtos per didelės kvotos. Jos sako, kad naujų lietuvių neatvyksta, o iš esamų dauguma skaito. Bet ar nebūtų gerai padaryti šitą vajų pergalės vajumi ir pabandyti gauti skaitytojų tiek pat, kiek buvo pereitame vajuje užsibrėžta, būtent, 150? Jeigu kurie rajonai vistiek manote, kad per daug, tai praneškite, kiek jūsų rajonai mano gauti.

Praktika parodo, kad tos kolonijos, kurios anksti pradeda rengtis ir gerai darbą suorganizuoja, visada geresnius rezultatus gauna. Tad kviečiame visas kolonijas nieko nelaukiant išsidirbti vajaus planus, kad pravedus šitą vajų pasekmingiausiai.

Pagal pernykščių metų kvotas, rajonams pripultų sekančios kvotos:

Rajonai	Aukų	Skait.
I	$300	60
II	525	70
III	125	10
IV	50	10

Jeigu kurie rajonai vistiek numatote, jog per daug, tai numatykit sau kvotas ir praneškit Liaudies Balsui, o mes pakeisime.

Vajininkams bus duodami punktai, kaip pereitais metais: už naują metinį skaitytoją 12 punktų, o už atnaujintą 6 punktai. Už pusmetinį naują skaitytoją 6, o už atnaujintą 3.

Trims vajininkams, gavusiems daugiausiai punktų, skiriamos dovanos: pirma $15.00, antra $10.00 ir trečia $5.00. Taipgi bus įdėti į laikraštį jų paveikslai.

Taipgi bus įdėti į laikraštį paveikslai trijų daugiausiai surinkusių aukų.

Šiemet taipgi bus atžymimi mažesnių kolonijų vajininkai, daugiausiai atsižymėję vajuje, įdedant į Liaudies Balsą jų paveikslus.

Draugijoms ir vajininkams medžiaga bus greitai išsiuntinėta. Jei kas negausite, tai prašome pranešti mums, o mes greitai pasiųsime.

Tikimės, kad šis Liaudies Balso vajus bus tikrai pergalės vajus ir ne tik laikraštis bus sustiprintas finansiniai, bet ir jo šeimyna žymiai padidinta naujais skaitytojais.

Administracija

Šis žemlapis parodo kanadiečių frontą Olandijoj. Salose naciai gerai įsitvirtinę ir sunku juos iškrapštyti. Persikelti per vandenis nuo vienos salos ant kitos taipgi labai keblus dalykas. Bet jie jau persikėlė ant Walchereno ir S. Bevelando.

Marijampolės Juodos Dienos Prie Vokiečių

Rašo Kapitonas Zacharov

"Baisu ir atsiminti pirmas vokiečių okupacijos dienas Marijampolėj," pareiškė Jonas Stankevičius, brigados vadas cukraus fabrike. "Bet jeigu jūs norite žinoti viską, aš papasakosiu, kaip buvo. . .

"1941 metų birželio 22, 9 valandą ryto, vokiečiai pradėjo bombarduoti miestą. Pirmu sykiu puolė 48 vokiečių orlaiviai, o antru — 32. Tuo metu miesto pakraščiuose buvo pilna pabėgėlių, kurie bėgo į rytus, kad pabėgus nuo rudosios plėgos. Tai ant šitų pabėgėlių vokiečiai mėtė savo mirtį nešančius krovinius.

"Vytauto gatvė, didžiausia miestelyje, taipgi artimosios Gedimino, Kudirkos, Vaičaičio ir Petro Armino gatvės tuojaus buvo paverstos griūvėsiais.

"Vokiečiai neleido net mirusiems ilsėtis ramiai. Mūsų miestelis turėjo dvejas kapines ir abejos buvo išbombarduotos ir lavonai išversti iš kapų.

"Vokiečiai pasiekė Marijampolę vakare, bet į miestą įėjo tiktai ryte. Jie metėsi ant miesto, kaip alkani šakalai. Pirmiausia sulėkė motorciklistai, kurie tuojaus puolėsi į krautuves ir grobėsi viską, ką tik galėjo panešti, o kas liko, tai degino.

"Jie degino Marijampolę ir plėšė ją per tris dienas: visą laiką jie šūkavo laukiniais balsais ir dainavo kimšdami savo maišus. Vėliau, kada pavargo beplėšdami, pradėjo žvejoti žmones: sovietinius tarnautojus ir visus tuos, kurie turėjo nors mažiausius ryšius su sovietiniais autoritetais. Jie sugriebė 38 asmenis, įskaitant ir Kazį Tetenį, unijos narį, ir Šmulkštį, vyriausybės tarnautoją. Birželio 24 dieną jie visi buvo sušaudyti.

"Už mėnesio laiko naciai atvarė Marijampolėn 30,000 žydų ir 8,000 lietuvių iš artimesnių kaimų ir miestelių. Kavalerijos tvartai ir šiaip tušti budinkai ir daržinės buvo prikimšti šitų sovietinių piliečių. Jie varė juos dideliais būriais prie darbo.

"Šitie nelaimingieji buvo verčiami kasti užmiestyje griovius trijų metrų platumo ir gilumo. Jeigu jie būtų žinoję, kas jų laukia, dauguma būtų pabėgę, nes jie tada nebuvo labai saugomi. Bet vokiečiai elgėsi apgavingai. Jie užtikrino savo aukas, kad bėgyje kelių dienų keli miesto distriktai bus išvalyti ir jie tenai apgyvendinti.

"Kada keturi grioviai buvo iškasti, žmogžudžiai vokiškose uniformose atvedė sovietinius piliečius po 100 asmenų iš karto prie tų griovių ir šaudė. Pirma jie buvo priverstí nusirengti. Jų drabužiai buvo sukrauti į krūvas netoli griovių, o jie suvaryti į griovius.

"Kada visas 100 buvo griovyje, jiems buvo įsakyta sugulti. Motinos turėjo turėti savo vaikus ant rankų. Po to naciai paleido darban automatinius šautuvus ir nužudė visus, neišskiriant senelių, moterų ir mažų vaikų.

"Kada vienas griovis buvo pripildytas lavonų, antra partija turėjo užpilti žemėmis. Po to sekė antra automatinių šautuvų salvė ir aukų šauksmai ir vaitojimai. Taip antras griovis buvo pripildytas lavonų.

"Nekurie nusmerkti e j i bendė pabėgti. Žmogžudžiai šaltai ir nei kiek nesiskubindami nušovė iš kulkosvaidžių.

"Toks žmonių naikinimo procesas buvo išdirbtas iš kalno su visomis jo smulkmenomis.

"Žmonių žudymas Marijampolėj tęsėsi visą dieną. Trys grioviai buvo pripildyti lavonais. Ketvirtas buvo užpildytas pusiau ir turėjo būti užbaigtas naujomis aukomis. Viso 30,000 ramių sovietinių piliečių buvo taip išžudyta."

Net dabar šis miestas atrodo mirusiu. Kur tik pažvelgsi, visur krūvos akmenų, griūvėsių, apaugusių žole, ir tušti namai.

Pirm pasitraukimo, vokiečiai išsprogdino pajėgos stotis, du garinius malūnus ir visus tiltus. Kada Raudonoji Armija artinosi prie miesto, tiktai cukraus fabrikas buvo nepaliestas. Bet hitlerininkai atsigabeno 12 tonų sproginių, pakasė po fabriku ir. . . Dabar tenai riogso tiktai krūvos plytų. Tai buvo pirmas fabrikas Pabaltyje savo didumu.

Jie taipgi sudegino traukinį su elektriniais įrankiais, kuriuos jie norėjo išsigabenti į Vokietiją, bet nesuspėjo.

Šiauriniame šone stovi didelis dviejų aukštų budinkas, aptvertas aukšta pilka siena. Tai kalėjimas. Jo sienos pilnos užrašų vinimis, paišeliais, stiklais ir net pirštų nagais tų nelaimingų aukų, kurios buvo kankinamos jame. Rusė moteris, kuri pateko į fašistų nagus, rašo ant sienos: "Kolia, brangus mano vyre, kur tu? Ateik ir išgelbėk mane ir mūsų dukrelę Eriką."

Štai kitas užrašas:

"Nėra kam rūpintis mumis ir gelbėti mus. Išrodo, kad mano sūnūs ir aš turėsime mirti. . . Katia Kazlova. Viada, pėnkių metų, Vitia, trijų metų."

"Tai paskutinės mano minutės čionai," sako kitas įdrėskimas sienoj. "Tuojaus jie išveš mane į Vokietiją vergijai. N. Bychkov, rusas."

Šiame kankynių name buvo lietuvių ir rusų ir kitų tautybių žmonių. Bendros nelaimės ir kentėjimai suartino juos labai arti. Jie virto daugiau negu draugais: jie tapo broliais. Štai pavyzdis tokios draugystės fašistų nagnose.

Lietuvis, kuris vos supratė rusiškai, rašo apie parašiutininką, kuris buvo užkankintas mirtinai Marijampolės kalėjime, sekančiai:

"Klausykit, žmonės. Čia sėdėjo Nikolajus Adianas, armenas parašiutininkas. Jis buvo paimtas rugpiūčio 29, 1943 metais, ir mirtinai užkankintas rugsėjo 16, tais pačiais metais. Parašykit laišką jo tėvui ir duokit žinoti jam, kaip jo sūnus žuvo. Jo tėvo adresas sekantis: Armenijos SSR, Doliar stotis, Šamchor distriktas, Bersumo kaimas, Avet Adian."

Marijampolės gyventojai pergyveno juodas mirties ir teroro dienas. Štai kodel marijampoliečiai taip nudžiugo, kada Raudonoji Armija atėjo ir išlaisvino juos.

Saugokit Sveikatą

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius

Rūkymas ir Operacijų Pavojai

Didysis anglų medicinos ir chirurgijos žurnalas **Lancet, London,** patalpino įdomų straipsnį apie tabokos rūkymą: **Tobacco Smoking and Pulmonary Complications after Operation. By Dr. H. J. V. Morton.**

Dr. Mortonas ir jo padėjėjai tyrinėjo 1,257 suaugusius ligonis, kuriems reikėjo daryti kokią pilvo operaciją ir, žinoma, pirma to užmigdyt arba apmarint eterio gazais (gas-oxygen-ether). Gydytojai ypač tėmijo, kaip dažnai ir kam iš tų ligonių pasimaišė kokie kvėpavimo organų susirgimai po operacijai, sakysim, tokios ligos, kaip plaučių uždegimas, plaučių ir bronchų įdegimas, bronchitas, plaučių susitraukimas (atelectasis).

Kuriems ligoniams prieš eterio įkvėpavimą buvo su adata įčirkšta kokių sarminančių vaistų (omnoponscopolamine), kurie truputį sutramdo ir sušlėgia kvėpavimą, tokiems dažneliau užeidavo kokie plaučių susirgimai, palygint su tokiais ligoniais, kuriems prieš operaciją buvo įšmirkšta vien tik **atropino** (atropinas kvėpavimo eigos nesutrukdo).

Suėmus visus duomenų skaitmenis, išeina aikštėn, kad po bet kokiai pilvo operacijai **kvėpavimo takų susirgimai** ir liguistumai **tarpe rūkytojų pasitaiko šešis kartus dažniau,** negu tarpe nerūkančių.

Rūkytojai, kurie surūko po 10 popierosų per dieną, kur kas dažniau gauna visokių susipainiojimų, susijusių su labai rimtais viso organizmo sutrikimais.

Tie chirurgai todėl ir pataria bet kokiam rūkytojui, kuriam prisieina eit ant operacijos ir ant apmigdymo, kad jis sustotų rūkęs arba visai mažai terūkytų, jei jis nori išvengti kokios plaučių ligos po operacijos.

Tarpe tų tyrinėtų ligonių buvo vyrų ir moterų, įvairių užsiėmimų.

Rūkytojai nuolat esti kaip ir pritroškę, kaip ir uždusę. Jiems lyg maža oro ir sunku ant krūtinės. Kodėl gi taip? Ogi todėl, kad tabokos dūmai turi kelioliką veiklių cheminių nuodų, kurie visi persisėda per plaučių plėveles į kraują ir paskui su krauju išsivaikšto po visą kūną. **Anglies viendeginis** (carbon monoxide) yra vienas tų nuodingųjų rūkymo gazų. **Anglies viendeginis** ypač tuo blogas, kad jis užima deguonies (oksigeno) žymią vietą, smarkiai susijungdamas su raudonųjų kraujakūnių **hemoglobinu,** ir paskui pritroškindamas visus kūno audinius.

Tai čia tik viena blogumo dalelių. Visų rūkymo blogumų taip greit neišpasakosi.

Netekome Kitos Brangios Draugės

ROCHESTER. — Vos atsisveikinus su drauge Anna Putton, rochesteriečiai netekome kitos brangios draugės. Tai Uršulės Klimašauskienės.

Draugė Klimašauskienė jautėsi sveika, kaip ir visi kiti, ir dalyvavo Annos Putton laidotuvėse. Bet palydėjus Anną Putton ir važiuojant automobilium namo, staiga sustojo šnekėjus ir juokavus ir pradėjo virsti. Tuojau buvo pašauktas daktaras ir ambulansas, o ten buvusi prityrusi nursė teikė pirmą pagalbą.

Pribuvus ambulansui, ji buvo perkelta į ambulansą ir vežama į ligoninę. Tuo tarpu buvo duota žinia jos vyrui Klimašauskui. Pribuvus į ligoninę, daktaras pranešė, kad mirus nuo širdies ligos bevežant į ligoninę.

Skaudus smūgis buvo kaip jos vyrui Jonui, jos šeimai, taip ir visiems draugams.

Uršulė Klimašauskienė gimė 1898 metais. Po tėvais vadinosi Pečkaite. Paėjo iš Lietuvos, Didžiuliškių kaimo, Viešintų parapijos, Panevėžio apskrities. Į Jungtines Valstijas atvažiavo 1913 metais. Apsivedė su J. Klimašausku 1914 metais. Susilaukė dukrelės Onytės, pavyzdingai išauklėjo ją. Kaip susipratę žmonės, visada dalyvaudavo darbininkiškuose parengimuose ir juos remdavo. Dukrelė Onytė padėdavo išpildyti parengimų programą ir t.t.

Uršulė priklausė prie pašalpinių draugijų, D.L.K. Gedimino ir Lietuvos Sūnų ir Dukterų. Buvo linksma, draugiška. Su visais taikiai sugyveno. Už tai įgijo daug draugų. Turėjo draugų net ir Kanadoj, ypač Toronte. Už tai jos karstą puošė apie 30 vainikų ir bukėtai gėlių. Iš Toronto draugai Linartai prisiuntė gražių gėlių.

Pirm išlydint iš G. J. Savage šermeninės, draugas Černiauskas pasakė trumpą atsisveikinimo prakalbėlę. Į White Haven kapines palydėjo apie 50 automobilių. Ant kapinių vėl draugas Černiauskas pasakė paskutinio atsisveikinimo su visų mylima Uršule prakalbėlę.

Uršulė paliko dideliame nuliūdime gyvenimo draugą Joną Klimašauską, dukrelę Onytę ir jos vyrą Alfredą Balzerį, sesutę N. Baltakienę ir jos vyrą F. Baltakį, brolį Povilą Pečkų ir jo žmoną, taipgi gailisi jos visi, kas tik ją pažino. Ji paliko gerą atminti pas visus.

Nuo savęs draugui Jonui, Onytei ir visiems giminėms reiškiu gilią užuojautą šiose nuliūdimo valandose.

R. Barauskas

Daugiau Paramos Lietuvos Žmonėms

TORONTO. — Smagiai besisvečiuojant pas draugus Jurgį ir Eleną Naujokus, špalio 28 dieną, ir draugui Damušiui atsikreipus del pagalbos nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms, visi dalyvavusieji draugų Naujokų svečiai paaukojo sekančiai:

Antanavičiai, Skurdeliai, Brogai, Naujokai, Miliai po $2.00; Damašiai, Bernatavičiutė ir Žižiūnai po $1.00. Viso $13.00.

Draugas Damašius apsiėmė surinktas aukas perduoti dovanų persiuntimo komitetui.

Dalyvavęs

DOMĖS LIETUVIAI

Jei jums reikalinga gerų drabužių žemiausia kaina, užeikite pas mus ir pamatykite jų vertybę.
Kiekvienas drabužis rankų darbu pasiūtas iš mūsų persitrauktos geriausios angliškos medžiagos.
Mes taipgi siuvame moteriškus drabužius ir kailinius paltus. Taip pat siuvame del paaugusių vaikų.

Style Tailors

Kostiumai vyrams ir moterims, gatavi ir padaryti sulig mieros. Duodame kreditan.
3647 St. Lawrence Blvd. Montreal, Que. — **LAncaster 7465** — **Namų: HA. 9568**
Atstovas: **A. Furmanski**

Šešių Tautų indijonai apvaikščiojo 160-tą sukaktį, kaip buvo pasirašyta Haldimando sutartis, pagal kurią abiem Grand upės šonais per 6 mylias žemės ruožtai buvo pavesta jiems. Dabar jiems bepriklauso tiktai keli šimtai akrų į pietryčius nuo Brantfordo. Čia matote dvi parado dalyves, gražiai pasipuošusias.

Progresyviečiai Rūpinasi Fondu Del Rinkimų

MONTREAL. — Progresyviečiai, Darbo-Progresyvių Partijos lietuvių kliubo nariai ir simpatikai, pradėjo rūpintis sukėlimu fondo del ateinančių federalių rinkimų.

Kaip žinia, Darbo-Progresyvių Partijos centras yra pasimojęs sukelti visoj Kanadoj del šio tikslo $250,000. Iš tos kvotos Montrealo distriktui paskirta $25,000. Distriktas lietuvių kliubui paskyrė $300. Tai visai nedidelė suma, palyginus su kitų tautų kliubų kvotomis. Bet lietuviai nemano apsistoti ant tos sumos, o stengsis sukelti daugiau, nes tai yra labai svarbiam reikalui.

Išrinkimas progresyvių atstovų į Kanados parlamentą yra labai svarbus reikalas del visų Kanados žmonių. Lietuviai irgi negali atsilikti nuo to reikalo, nes lietuviai ne tik kad yra Kanados piliečiai, bet ir turi pareigas rūpintis, kad Kanada eitų pirmyn į laimingesnį gyvenimą. O reikia atminti, kad nuo to, kas bus išrinktas į sekantį Kanados parlamentą, labai daug priklausys Kanados gyvenimas daugeliui metų. To parlamento užduotis bus padėti pamatus Kanados gyvenimui po šio karo. Nuo atstovų nusistatymo priklausys, ar Kanada eis pirmyn, ar atgal prie supłainių ir bedarbių kempių.

Kadangi reikalas labai svarbus, tai DPP lietuvių kliubas tikisi susilaukti paramos iš visų Montrealo lietuvių, kuriems tik rūpi ateitis.

Lietuvių Kliubo Balius

Darbo-Progresyvių Partijos lietuvių kliubas, gavęs kvotą iš $300, nieko nelaukdamas griebėsi už darbo. Rinkiminis komitetas tuojau surengė bankietą spalio 22 dieną.

Bankiete dalyvavo gražus būrys lietuvių, kurie linksmai praleido laiką, nes prie visų skanumynų ir gėrimų, buvo svečias iš miesto valdybos, M. Buhay, kuris pasakė labai turiningą kalbą, kurioj išdėstė karo eigą ir Kanados užduotis bei pokarines problemas, kurių išsprendimas teks būsimam Kanados parlamentui.

Po jo kalbos buvo kalbėta lietuvių kalba, nurodinėjant, kaip svarbu ir lietuviams dalyvauti ateinančiuose rinkimuose. Paskui rinkimų reikalams buvo atsikreipta aukų. Dalyvavusieji gausiai aukavo. Kiti aukavo net po $10.00. Viso buvo suaukota $70.00. Padengus baliaus išlaidas, pelno liko $53.35. Kiti yra paaukoję ant rinkimų knygučių.

Dalyviai taip gausiai aukojo veikiausiai todel, kad mūsų šeimininkės labai skaniai juos pavaišino. Buvo įvairių užkandžių, skanaus pyrago, pajų, ausiukių, sūrio, užkandžių, obuolių; na, o kava, tai negalima buvo niekad atsigerėti. Šeimininkėms už tai didelis ačiū.

Klausimas dabar kyla, kas buvo tomis šeimininkėmis? Nagi, E. Skarožiuvienė, E. Urbonavičienė, P. Kisielienė. Joms padėjo E. Juškevičaitė.

Draugė Minatienė paaukojo 4 pajus, o draugė Petronienė lietuvišką pyragą.

Bankietui einant prie pabaigos, vakaro vedėjas J. Petronis dėkojo varde komiteto šeimininkėms ir svečiams už tokią gausią paramą del rinkiminio fondo.

Svarbus Užkvietimas

Darbo-Progresyvių Partijos lietuvių kliubas kviečia visus Montrealo ir apylinkės lietuvius dalyvauti ruošiamame pasilinksminime. Tai bus smagūs šokiai, su gera muzika, užkandžiais ir gėrimais. Bešokdami smagias polkutes pasilinksminsite, o pavargę užsikąsite.

Parengimas įvyks lapkričio (November) 18 dieną, vakare, Citizens Club svetainėj, 157 — 5th Ave., Ville Lasalle.

Jau dabar pradėkite rengtis dalyvauti. Nepraleiskite progos. Užtikrinu, kad būsite užganėdinti savo atsilankymu. Lauksime visų.

J. V.
Rink. Komis. Sekretorius

Vienybės Ardytojai Lygsta Išdavikams, Sako Dr. Russell

TORONTO. — "Blogosioms jėgoms nebeliko vilties, išskyrus tą, kad laisvės jėgos gali pradėti bartis tarp savęs, įtarti viena kitą," pareiškė Dr. G. Stanley Russell, Deer Park bažnyčios klebonas. "Todel tie, kurie padeda kurstyti tokią situaciją — o tokių mes turime ir šioj šalyj ir net šiame mieste — turi būti skaitomi raupuočiais, jeigu ne pasmerkti kaip išdavikai."

"Didelis pasiaukojimas ir puikūs atsiekimai neišgelbėjo Rusijos nuo žeminančių ir šmeižiančių raštų net Kanados spaudoj," tesė jis.

Pereito karo pabaigoj Čiorčilis vadovavęs kampanijai, kuri britams kainavo $500,000,000, kad nuversti Sovietus, o dabar Čiorčilis vadina Staliną bendru ir draugu, pareiškė jis. Kodel gi negalėtų būti visų toks išmintingas pasisukimas, nurodė jis.

Išrado Labai Gerus Vaistus

MASKVA. — Profesorius Ivan S. Čukičev išrado vaistus, kurie padidina augimą ir tarnauja gydymui sužeistų kareivių.

Šitų vaistų pagalba senelis 80 metų amžiaus buvo ant tiek sustiprintas, kad galėjo dirbti nuo 6 iki 8 valandų į dieną.

Vaistas vadinasi "sympatometin" vardu ir susidedą iš albumeno ir sieros rūkšties.

Profesorius įleido tų vaistų į šuns vidurius ir šuo per keturius mėnesius paaugo pusiau, nors buvo jau suaugęs. Į vandenį, kur buvo įleista mažų varliukių, jis įleido šitų vaistų ir to rezultate varliukės užaugo dvigubai didesnės, negu paprastai.

Vaistas padeda gydyti reumatizmą, astmą, nekurias nervų ligas ir kitas.

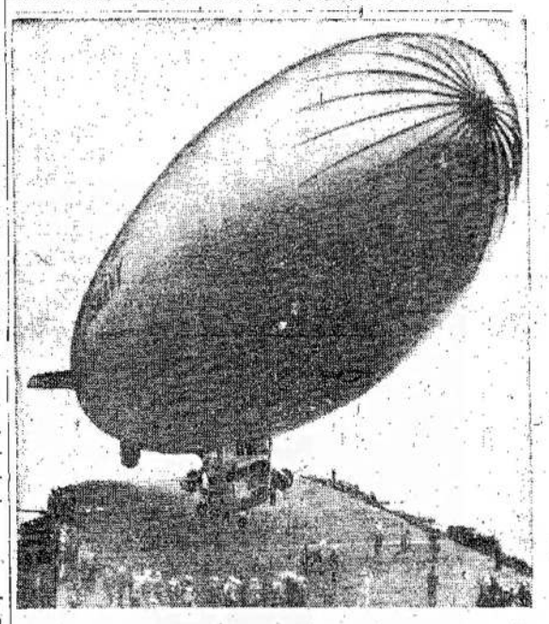

Vėliausias išradimas šiame kare — cepelinas leidžiasi ant lėktuvnešio "poilsiui." Tas įvyko kur nors jūroj.

JUOZAS BALTUŠIS

TAIP REIKIA

(Tąsa)

Songaila pats nepajusdamas kilstelėjo nuo kėdės. Ak, prakeikta vokiška gyvatė! Pritarti jų uždaviniams? Nauja, laiminga Europa? Žinom! Matėm tą jūsų laimingą Europą! Pačiom pirmom dienom paėmė, štai, Urniežiaus sūnų ir sušaudė ulyčgaly. O už ką? Užteko įtarimo priklausius jį partijai! O paskui tie skelbimai ant stulpų apie kartuves Kaune, Vilniuje. Išsigimėliškų įžulumu vokiečiai siūlė vykti visiems pasižiūrėti egzekucijų! O vėl gi tos skerdynės Vilkaviškyje, Marijampolėje, Naujoje Vilnijoje? O tie nesuskaitomi pulkai moterų ir vyrų, kuriuos vokiečiai grūda į Vokietiją, į katorgą? Ar grįš bent šimtoji dalis tų nelaimingųjų?

Songaila pajuto, kaip susigniaužė jo kumščiai. Dar akimirką, ir jis būtų poulęs kapitoną Krausą, būtų sudirbęs atidžiai skustą jo snukį. Tačiau jis prisiminė savo dabartinę užduotį, kietai sukandęs dantis atsisėdo atgal.

— Jūs vis dar nenorite kalbėti? — vėl prašneko kapitonas Krausas. — Žinote ką? Būkime visiškai atviri: Jūs, gal būt, laikote save žlugusiu ir tariatės nebeišgelbėsią galvos? Jeigu taip, tad be reikalo, mielasis. Be reikalo. Jūs nesate raudonasis. Tai nesvarbu, kad jūs dirbote žemės komisijoje. . . visiškai nesvarbu. Aš suprantu, aš žinau, kad bolševikai moka įkinkyti į savo vežimą net ir visiškai jiems nepritariančius. Taip. Mes visada suprasim, kad jūs buvote suklaidintas ir atsitiktinai pasukote neprotingu keliu, jeigu. . . — kapitonas Krausas nebaigė minties. Jis pasiėmė nuo stalo mažytes žirkles ir pradėjo valytis nagus.

— Jeigu kas? — pakėlė Songaila galvą.

— Jeigu, mielasis, jūs šitai suprasite.

Songaila įrėmė žvilgsnį į kapitono Krauso akis.

— Pirmiau žmoną paleiskite.

Kapitono Krauso veidu nubėgo nervingas dirgulys. Akyse bliksterėjo pykčio ugnelės. Tačiau tai truko tik akimirką. Jis pajuto iš karto reikalą įgavus naują kryptį ir suprato būtinumą greitai susiorientuoti.

— O-o! — dėdamasis nustebusiu garsiai tarė jis. — Jūsų žmona taip pat suimta?

— Ir sumušta taip pat.

— Del sumušimų aš jums jau sakiau, — nervingai krustelėjęs atsakė kapitonas Krausas, — kareiviai pasikarščiavo. . .

— Ji taip pat pasikarščiavo. Pamatė mane. . . toki ir neišlaikė. Moteriškos galva. Už ką ją dabar kankina?

— Jūs taip manote?

— Tikrai taip.

— Jūs klystate, mielasis. Ji puolė karius. Paleisti ją aš negaliu.

— Tuomet be reikalo gaištate su manim.

Tonas, kuriuo Songaila ištarė paskutinius žodžius, privertė kapitoną Krausą susimąstyti. Jis pakilo iš užstalės, užsidegė naują sigaretą ir ėmė vaikščioti per kambarį. Mėlyni dūmai ištisais kamuoliais virto iš jo burnos. Songaila nuleido galvą, laukdamas. Jis girdėjo šen ir atgal girgždant kapitono Krauso batus. Po valandėlės pamatė priešais save, grindyse sustojusius blizgančius jų aulus.

— Žmoną aš pasistengsiu paleisti.

— Paleiskite.

Kapitonas Krausas paskambino. Įėjo kariškis.

— Įsakykite paleisti ponią Songailienę! — pakartojo kapitonas Krausas balsu, kuriam negalima prieštarauti. — Apie vykdymą tuč tuojau praneškite man!

— Klausau!

— Štai, — tarė kapitonas Krausas kariškiui išėjus, — jūs matote?

— Aš tai matau.

— Ir aš tikinos, kad jūs tinkamai tai įvertinsite. Duodu jums karininko garbės žodį, kad viskas liks tarp mudviejų. Nuo jūsų pačių pareina, kiek ilgai jūs užtruksite mano kabinete.

— Suprantu.

— Rūkykite, — staiga vėl pasiūlė kapitonas Krausas ir pats įžiebė degtuką. — O vakarykščius nemalonumus dar kartą prašau užmiršti. Pakartoju: aš jau ėmiausi žygių, — kalbėjo jis toliau, stengdamasis sudaryti dar palankesnę atmosferą.

Songaila jautė, kaip smarkiai muša jo širdis. Nuo vakar dienos smūgių maudė visą kūną. Galva taip svaigo, jog atrodė neišsilaikysiąs ant kėdės. Skausmingai knietėjo mintis:

— Pavyks ar ne?

Songaila įtemptai klausėsi kiekvieno skrabždesio už durų. Ne, vokietis nepaleis žmonos, o jei ir paleis, tai ir vėl stvers. Jis laukė grįžtant adjutanto taip, kaip, rodos, niekuomet nieko nelaukė savo gyvenime. Pagaliau pasigirdo žingsniai. Songaila apmirė.

Įėjo adjutantas. Taukštelėjo kulnimis.

— Įsakymas išpildytas, pone kapitone.

— Galite eiti.

Adjutantas griežtai apsisuko, dingo duryse.

— Na, ką gi?

Songaila palengvėjusiai atsiduso. Pažvelgė į vokietį ir tyliai paklausė:

— O gal ją vėl areštuos?

— Aš duodu jums garbės žodį!

Songaila nulenkė galvą. Atrodė, kad jis sutelkia mintis ir štai štai — ims pasakoti. Praėjo keletas įtemptų minučių. Kapitonas Krausas taip nekantravo, jog drebėjo visu kūnu.

— Na? — beveik suriko jis, nebetekęs kantrybės.

Iš lėto pakilo Songailos galva. Ilgu žvilgsniu pažvelgė kapitonui Krausui į akis ir tyliai, bet tvirtai pasakė:

— Nieko aš jums nepasakysiu.

Kapitonas Krausas pašoko, kaip įgeltas. Mėšlungiškai stvėrėsi skambučio ir staiga, lyg nepasitikėdamas juo, suriko:

— Ei, kas ten yra!

Įbėgo keletas kareivių.

— Tučtuojau pristatyti Songailienę čia! Gyvą arba mirusią! Marš!

Kareiviai puolė vykdyti įsakymo. Kapitonas Krausas grėsmingai šyptelėjo:

— Jūs manote, kad jums pasisekė mane apgauti? Taip? O žinote ką? Jūsų žmoną aš sušaudysiu jūsų pačių akyse, o jus. . . o tave aš priversiu prabilti, velnias rautų, nors man del šito tektų tau gyvam visas gyslas ištampyti! Supratai?

Kapitonas norėjo dar kažką pasakyti, tačiau užspringo pykčiu, mostelėjo ranka ir sunkiai susmuko kėdėj. Jo veidas raudo, čia staiga vėl blyško. Akyse įsidegė aštrus plieninis spindėjimas. Jis vėl įdegė sigaretą, tačiau patraukė tik porą kartų, sulamdė tarp pirštų ir sviedė į peleninę.

Vėl pasigirdo žingsniai. Krausas plėšte atsegė smaugiančią mundiro apikaklę. Visa jo kakta, smilkiniai ir veidas pasidengė smulkiais prakaito lašeliais.

— Na? — Pasitiko jis įėjusius.

Kariškiai sutrikę tylėjo.

— Na? — sugriaudė kapitonas Krausas.

Vėl jokio atsakymo.

Jis pakilo iš užstalės ir ėmė artėti durų link, tačiau pusiaukelyje sustojo, apsisuko ir staiga iš visų jėgų trenkė Songailai į veidą.

— Išnešt! — pamojo nuvirtusio link.

* * *

(Bus daugiau)

SAULĖTOJ ISPANIJOJ

E. ZDANAUSKO ir B. ALKSNIO NUOTYKIAI

Rašo E. ZDANAUSKAS

(Tąsa)

Ant rytojaus, nieko nelaukdamas, drožiu į lenkų štabą. Man įėjus į vidų, vienas tuojaus užkalbino: "Nu, co, litvine? Pšines dževo dle nas?" (Na, tai kaip, lietuvi? Atnešei mums malkų?.) Mat aš dažnai atnešdavau jiems malkų, o jie man už tai gerai atsilygindavo.

Aš jam atsakiau, kad šiuo sykiu atėjau ne su malkomis, bet su svarbiu klausimu. Liepė sėstis ir paaiškinti, kame dalykas.

Kai aš išaikinau dalyką, visi tenai buvusieji net nustebo. Bet jiems nebuvo kada daug galvoti, nes tuojaus įsimaišė mano prietelius. "Aš labai gerai pažinau tavo tėvą ir motiną," tarė jis. "Jis buvo stalius, o mama dirbo fabrike."

Kapitono išsitarimas, kad pažįsta mano tėvus, lenkus dar labiau nustebino. Vienas ir kitas pradėjo aiškinti, kad aš esu ne lietuvis, o lenkas. Tuojau padavė popierį užpildyti del pilietybės. Kapitonas paėmė popierį, pareikšdamas, kad jis padės man užpildyti. Jis paėmė plunksną ir pradėjo klausinėti:

"Vardas ir pavardė?"

"Edvard Zdanovsky."

"Kur gimęs?"

"Vilniuje."

"Kokiais metais gimęs?"

"1904 metais."

Taip jis klausinėjo, o aš atsakiau, iki buvo visa blanka užpildyta.

Kebliausias klausimas buvo, kaip papuoliau į nelaisvę. Pasakiau, kad likau nuo laivo, nes pasidaviau jūreiviu. Priežastis pasilikimo buvo — girtuokliavimas. Šis pasakymas iššaukė juoką lenkuose. "Jūreiviai visi myli išsigerti," tarė vienas, "bet tu, pane Zdanovsky, šiuo sykiu išsigėrei perdaug. Bet tai niekis. Greitu laiku būsi laisvėj ir vėl galėsi plaukioti lenkų laivu, nes mes turime visokių rūšių laivų, o jūreivių labai reikia."

Po visam pasirašiau ir momentaliai tapau lenku.

Man buvo nemalonu tokį žygį atlikti, bet galvojau, kad nieko blogo neatsitiks, jeigu tas man padės išeiti į laisvę. "Kaip greitai ištrūksiu iš nelaisvės, taip greitai atsimesiu nuo lenkų pilietybės," galvojau sau vienas.

Už poros dienų vėl pasišaukė į raštinę. Šiuo sykiu man pranešė, kad mano popierius pasiuntė į Madridą lenkų legacijai, ir kad jie yra tikri, jog jie bus priimti. Man davė maisto pakelį ir pinigais 50 pezetų. Girdi, nuo šios dienos gausiąs maisto, rūkymo ir pinigų, kaip ir visi geri lenkų piliečiai. Aš tuomi buvau užganėdintas.

Iš Kanados legacijos Portugalijoj vis nebuvo jokios žinios. Del visko vėl parašiau laišką į Madridą anglų ambasadoriui. Įdėjau savo paveikslą, kuris buvo imtas Kanadoj, kad įrodyti, jog esu buvęs Kanadoj. Bet ir po šiai dienai mano laiškas ir paveikslas guli Madride, pas anglų ambasadorių.

Nuėjau pas kanadiečius, kurie irgi turėjo savo raštinę lageryje. Aš jiems pranešiau, kad parašiau laišką į Madridą ir negaunu atsakymo. Jie pareiškė, kad atsakymo negausiu. Girdi, aš atsisakęs stoti į anglų kariuomenę. O prie to, dar šmeižęs anglų valdžią. "Už tai," tarė jie man, "mes ir nenorime nieko bendra turėti su tokiais."

Tai išgirdęs, net nustebau. Dar būdamas San Sebastiane, prašiaus anglų konsulo, kad priimtų į anglų armiją. Ir jis žadėjo pasistengti, kad aš būčiau priimtas į anglų armiją. Man buvo nesuprantama, kas per pinklės, kieno tai darbas, tokia biauri melagystė. Įtariau vieną estą, kuris buvo biaurus girtuoklis ir visuomet man grumodavo, kad jis taip padarys, jog aš niekad neišeisiu į laisvę. Visas lageris vadindavo jį papriku, nes jis visiems įkyrėjo. Jis susirašinėdavo su visokių tautų konsulais ir visuomet gaudavo pinigų iš tų konsulų. Veikiausiai tai buvo atsilyginimas už melagystes. Jis vadinosi: Evald Krusiment. Paskiau jis išvyko Vokietijon.

Lageryje prasidėjo tikras sujudimas. Kas savaitę išleisdavo po šimtą lenkų, taipgi leido ir kitus. Madride lenkų atstovybė pripažino mane Lenkijos piliečiu ir pradėjo duoti reguliariai maisto ir pinigų. Aš buvau priskirtas prie paskutinės grupės del išvykimo.

Laikas, rodės, slinko taip pamažu. Net nusibodo laukti iki atėjo eilė išvykti. Nuobodis paėjo svarbiausiai iš to, kad lageryje nebebuvo nei vieno lenko, o aš vis dar ant vietos buvau. Jau buvau pradėjęs nustoti vilties išeiti į laisvę.

Galų gale gavau pranešimą iš Lenkų Raudonojo Kryžiaus, kad jeigu būsiu išleistas, tai kad niekur kitur nevykčiau, kaip tik į Madridą ir tenai užsiregistruočiau lenkų legacijoj, nežiūrint to, kur būtų įsakyta vykti. Legacijoj esą viskas prirengta del manęs.

Tai buvo drąsinanti žinia. Bet aš turėjau ir toliau skaldyti malkas, kaip skaldęs. Bet vieną dieną, ir tos dienos aš niekad neužmiršiu, beskaldant malkas, atėjo seržentas su popieriu rankoj ir man ispaniškai tarė:

"Klausyk, lietuvi. Jau gana dirbti. Tu jau laisvas ir šiandien antrą valandą po pietų išeini iš šio lagerio ir galėsi eiti, kur tik nori."

Aš iš džiaugsmo net pašokau. Trenkiau kirvį ant žemės ir pasišokėjau aukštyn. Iš karto, rodos, buvau kaip ir pamišęs. Nežinojau ką veikiu.

Tai buvo 1943 metų balandžio 30 dieną.

Kada sugrįžau į baraką, visi mane pasitiko ir sveikino su laisve. Pradėjo mane vaišinti. "Mamaša išvažiuoja į laisvę," šaukė jie gerdami vyną. "Geriausios laimės."

Jie mane vadindavo mamaša už tai, kad aš visus aprūpindavau sriuba iš virtuvės ir malkomis, o prie to, mezgiau pančiakas, pirštines ir kitokius moteriškus darbus dirbau. Nors man toks vardas nepatiko, bet nebuvo del ko priešintis.

Man beatsisveikinant su draugais, įėjo pašto tarnautojas ir pranešė, kad yra laiškas iš Amerikos, taipgi ir pinigų. Gavau laišką ir 125 pezetus pinigais. Tai buvo nuo motinos iš Kanados. Tai buvo malonus momentas.

(Bus daugiau)

MASKVA. — Sovietų generolas Kirilas Mereckovas, kurio komandoj raudonarmiečiai įsiveržė į Norvegiją, tapo pakeltas į Sovietų Sąjungos maršalus.

Jaunimo Choras Ruošiasi Darbui

MONTREAL. — Jaunimo choras ruošiasi dideliam darbui. Neužilgo jis turės vakarą su vaidinimais ir dainomis.

Čia galima pasakyti, kad jis turi po ranka pluoštą gražių naujų dainų, kurias montrealiečiai išgirs choro parengime.

Tiesa, iš karo priežasties, Jaunimo choras yra netekęs nemažai gerų dainininkų, bet jo gabi valdyba ir darbštūs nariai įtraukia naujas jėgas. Ypatingai choras gali didžiuotis jaunomis merginomis ir moterimis, kurios tikrai žavi žmones švelniais savo balsais. Bet dar yra vietos chore. Kurie mylite dainą, nieko nelaukdami prisirašykite. Visi, vyrai, moterys ir jaunimas.

Pamokos įvyksta antradieniais, vakarais.

Spalio 24 dieną įvyko choro susirinkimas, kuriame buvo perrinkta valdyba. Pirmininku išrinktas M. Paragis, raštininku A. Lukoša, finansų raštininku P. Joneliūnas, iždininku Pr. Siuplevičius. Dainų ir gaidų tvarkytojais A. Kilikevičienė ir E. Adomonienė. Draugas B. Juraitis, kuris per eilę metų dirbo išsijuosęs būdamas choro pirmininku, iš tų pareigų atsisakė, bet nuo veikimo nepasitraukė. Jis išrinktas atstovu į meno skyrių.

Reikia tikėtis, kad visi choristai kooperuos su perrinkta valdyba ir darbas eis sklandžiai, kaip ėjo iki šiol.

Jūsų Julnis

AUKOS LIETUVOS ŽMONIŲ PARAMAI

Draugai P. Piragis ir J. Plačenis iš Pinto, Sask., prisiuntė surinkę $36.20 (sulig blanku $36.25).

Per drg. Piragį aukavo: M. Motėjūnas $10.00; T. Pivoras ir P. Piragis po $5.00; C. Malorke ir J. Šalaveis po $2.00; C. Zhini, T. Bugailiškis, P. Zilis, E. Butkus ir neišskaitomas po $1.00; J. Simenskas 25 c.

Per drg. Plačenį aukojo: A. Jakštis, W. Brooks, S. Bobik, J. Plačenis po $1.00; A. Pukas, C. Brooks, L. Trumbinskas, C. Piragis, M. Wehn ir T. Miller po 50 c.

Draugas F. Imbrose iš Port Arthur, Ont., prisiuntė surinkęs $86.00. Aukavo: F. Imbrose $15.00; A. Bartelis, P. Robinson, J. Motėjūnas ir G. Puras po $10.00; S. Venckevičius, J. J. Puras, J. Steniulis, D. Kraucevičius ir G. Kalinka po $5.00; V. Selgauskas, Z. Palionis ir V. Davidiuk po $2.00.

Draugas B. Kvietinskas (karys) nuo savęs prisiuntė $5.00.

Draugas J. Lesevičius iš Montrealo dar papildomai prisiuntė $513.27, iš jų $500 buvo sukelti per parengimą, o 13.27 draugų A. ir M. Tamašauskų sūnaus išleistuvėse.

A. Byras

MONTREAL. — Kadangi draugas M. Tamašauskas negalėjo dalyvauti ant parengimo ir paaukoti kartu su kitais, tai prisiuntė savo auką $2.00 vėliaus.

Ačiū draugui Tamašauskui už tai.

Montrealo Demokratinių Lietuvių Komitetas

Nuo karo pradžios Kanada pastatė 1,000 įvairių laivų. Čia matote amunicijos ministerio Howe žmoną "krikštijant" 1,000-tinį laivą. Dabar Kanadoje daug laivų statoma karui prieš japonus.

Milijonai Dejuoja Skausmuose...

Jūsų pusė pasaulio saugi nuo karo brutalumų... skausmų, maro, bado ir mirties...

Nėra pralieto kraujo jūsų prieduryje... niekas jūsų sūnaus, dukters, vyro, žmonos ar mylimosios neišvijo į koncentracijos kempę ar vergišką darbą...

Jūsų kūnas nenukentėjo nuo granatų ar šalto plieno... neigi jūsų protas nuo karo įsiutimo, baisumų, neaprašomų kentėjimų.

Ištikro, jūs sau "sėdit gražiai"... palyginti taikos ir pertekliaus šalyje... kai milijonai žmonių atiduoda savo kūnus ir sielas, kad nuvalius nuo pasaulio sykį ir ant visados visą būsimų gengsteriškų agresorių galią ir pasiutimą.

Iš visos sąžinės, jūs ir aš privalome ištiesti ranką... Palaikyti plaukimą laivų, amunicijos, orlaivių ir reikmenų, kurių labai reikia ir dideliame kiekyje, kad atsiekti pergalės.

Reikia pirkti daugiau ir daugiau Pergalės Bonų laike Septintosios Paskolos Kampanijos, kad pagreitinus karo eigą.

Jūs ir aš privalome šitoj Septintoj Paskolos Kampanijoj pirkti Pergalės Bonus savo sutaupomis ir uždarbiais, kiek tik išgalime.

Įdėkit Pinigus į Pergalę

Pirk PERGALĖS BONUS

National War Finance Committee

Pranešimai

Montreal, Que.

Pranešimas Montrealiečiams

National Council for Canadian - Soviet Friedship rengia didelį mitingą su koncertine programa paminėjimui 27 metų Sovietų gyvavimo. Mitingas įvyks **lapkričio (Nov.) 10 d., 8. v. v. His Majesty's Teatre, Gauy ir St. Catherin St.**

Mitinge kalbės sąjungininkų generalinio štabo Europoj atstovas Leit.-Col. Vincent Sheean ir kiti kalbėtojai. Taipgi bus atstovai nuo Kanados ir Sovietų Sąjungos valdžių.

Tikietų kainos: 50 c.; $1.00; $1.50 ir $2.00.

Tikietus galima gauti Willis and Co. Ltd. arba lapkričio 5 d. Point St. Charles lietuvių salėj laike koncerto pas J. Urbonavičių.

Pasistenkite visi dalyvauti.

CNCSF

Susirinkimas

Siuomi pranešame, kad LLD 137 kuopos mėnesinis susirinkimas šaukiamas lapkričio 10 dieną, 8 valandą vakaro, 01234 Charlevoix St.

Kviečiame visus narius ir simpatikus atsilankyti, o ypatingai tuos, kurie nesate knygų gavę. Ateikite atsiimkite.

Valdyba

Pirmas Perstatymas

Lapkričio 5 dieną vakare LLD 137 kuopos menininkai perstatys du veikalus Point St. Charles salėj, 01234 Charlevoix St. Vaidinimas prasidės 5 valandą vakaro.

Bus perstatyta "Užšaldyta Dėdienė" — vieno veiksmo komedija. Tai labai juokinga komedija. Tikrinam, kad atsilankiusieji negalės išsilaikyti nesijuokę, kad ir blogiausiam ūpe būtų!

Antru veikalu bus "Anapus Nemuno" — drama, atitinkanti šių dienų padėčiai Lietuvoje.

Abu veikalai neilgi, bet įdomūs. Artistai gerai rengiasi ir yra patyrę lošėjai.

Montrealo ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti.

Rengėjai

Susirinkimas

Labor Progresive Partijos Lietuvių kliubo mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, lapkričio (Nov.) 7 dieną.

Susirinkimo vieta: Pošančalio lietuvių salė.

Prasidės punktualiai 8.30 val. vakare.

Valdyba

Toronto, Ont.

Bus Rodomos Filmos

Sūnų ir Dukterų Draugijos Švietimo Komisija rodys filmas šį sekmadienį, lapkričio 5, 7.30 valandą vakare, 160 Claremont St.

Visi, kurie mylite pasižiūrėti pamokinančių filmų, kviečiame atsilankyti. Įėjimas laisvas.

Šv. Komisija

Meno Mėgėjų Susirinkimas

Sekmadienį, lapkričio 5 d., šaukiamas visuotinas meno mėgėjų susirinkimas.

Visi mylinti meną dalyvaukite susirinkime. Turim apsvarstymui daug svarbių meno klausimą liečiančių dalykų.

Pradžia 2 v. po pietų, 160 Claremont St.

Meno Komitetas

Delhi, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 6-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 5 dieną, 2 valandą po pietų, Stoddard viešbutyje. Visus narius ir nares kviečiame atsilankyti, nes bus kandidatų rinkimas į ateinančių metų valdybą.

Už neatsilankymą, sulig praeito susirinkimo tarimo, bus baudžiami.

Valdyba

Graikų trimitininkas savo uniformoj. Šiame kare graikai labai nukentėjo. Dabar partizanai ir jų talkininkai britai jau baigia vaduoti Graikiją. Graikai reikalauja, kad Graikija būtų respublika. Jie karaliaus nebenori.

"Linen Shower" Vakaras Labai Puikiai Nusisekė

TORONTO. — Toronto lietuvių pažangių organizacijų komiteto draubužiams rinkti sekmadienį įvykęs "Linen Shower" vakaras buvo didelis nusisekimas. Buvo daug publikos ir buvo sunešta daug įvairių drabužių, jų tarpe nemažai naujų. Be to, buvo graži programa.

Kaip buvo skelbta, prie durų įžanga buvo drabužiais. Ir veik kiekviena šeimyna ir pavieniai atsinešė drabužių ar kokio audeklo. Kas neturėjo drabužių, tas aukojo pinigais. Dvi didelės krūvos pundelių buvo sukrautos salėj.

Programą pradėjo ukrainų mergaičių stygų orkestras, kuriam vadovavo Bangos choro mokytoja. Jis griežė ir tuo pačiu kartu dainavo. Gražūs tautiniai drabužiai, gražios melodijos, plaukiančios nuo stygų, ir švelnūs jaunų mergaičių balseliai darė gražų įspūdį. Kada grieždamos uždainavo Gegutę, rodos, kad jos lietuviškai dainavo. Matote, Gegutė yra dainavęs Bangos choras ir ta daina lietuviams gerai žinoma.

Iš lietuvių programą pildė daugumoj vaikučiai. Tiktai S. Karvelis, Žaliadonienė ir E. Sasnauskaitė buvo išimtis. Jie perstatė įspūdingą vaizdelį, vaizduojantį girtą vokietį ir Lietuvos valstiečių pasipriešinimą.

Kadangi neužsirašiau visų pavardžių, tai bus sunku suminėti visus dalyvius, bet galiu paminėti, kad jie visi gerai savo dalykus atliko. Reikia atiduoti vaikučiams, dalyvavusiems programoj, didelį kreditą. Tuomi jie prisidėjo prie paramos Lietuvos žmonėms, kurie nukentėjo nuo karo. Jie atliko labai gražų ir kilnų darbą.

Vakarui pirmininkavo drg. V. Strazevičius ir jis pakvietė drg. Z. Janauską, Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto pirmininką, kuris daugiausiai rūpinasi pagalba Lietuvos žmonėms, apibudinti susirinkusiems torontiečiams situaciją Lietuvoj.

Jis nesugriaunamais faktais įrodė, kad smetoninkai meluoja, sakydami, kad 80 nuošimčių Lietuvos žmonių prieš tarybinę valdžią ir todel jiems Sovietai grumoja nužudymu. Jis davė visą eilę pavyzdžių, kurie puikiai parodė, kad Lietuvos priešai nę Sovietai, o naciai, kurie iš kalno buvo nusistatę iššudyti lietuvių ir slavų tautas, ir kaip lietuviai kovojo prieš vokiečius, nepaisydami didžiausių sunkumų ir pavojaus. Patekę į priešų rankas narsiai mirė.

Jis neabejojančiai įrodė, kad Lietuvos žmonės kovojo ne už tai, kad sugrąžinti smetoninę valdžią ar kokią kitą fašistinę, bet už Tarybų Lietuvą.

Malonu buvo girdėti, kad Komitetas jau baigia rengti brošiūrą ir kad toj brošiūroj bus paduota nemažai faktų apie hitlerininkų užsimojimus ant Lietuvos ir apie Lietuvos žmonių kovas.

Po prakalbos buvo dar kiek programos, o paskui komitetas pavaišino susirinkusius kava ir sausainiais. Visi dalyviai buvo pilnai patenkinti. Iš savo pusės jie parėmė kilnų tikslą, o iš kitos — pasigėrėjo gražia programa, pasisėmė nemažai žinių apie padėtį Lietuvoj ir ant galo dar pasivaišino kava.

Reporteris

Helena Degutienė, torontiečių mylimiausia solistė, šį sekmadienį dainuos Hamiltone, slavų ir lietuvių parengime Palace teatre. Parengimo skelbimas telpa atskirai.

AUKOS LIETUVOS LIAUDIES PARAMAI

(Gautos prie durų laikė "Linen Shower".)

LLD 162 Kuopa	$10.00
SDKLSPD 1-ma Kp.	10.00
Gutauskas P.	10.00
Žilinskas V.	10.00
Klinga R.	5.00
Miškūnas Kl.	5.00
Skunčikas L.	5.00
Kavaliauskas T.	2.00
Pajuodis P.	2.00
Vinskienė Anelė	2.00
Andriukaitis Fr.	1.00
Haniewich J.	1.00
Janauskas Z.	1.00
Leišienė R.	1.00
Miller J.	1.00
Pauža J.	1.00
Račiai	1.00
Šimkūnas M.	1.00
Samuolis A.	1.00

Komitetas

TORONTO. — Draugai D. ir F. Raulinaičiai pridavė nuo savęs $5.00 aukų perdavimui į bendrą fondą del lietuvių randonarmiečių.

Z. J.

SŪNŲ IR DUKTERŲ K. L. S. P. D. PIRMA KUOPA
Rengia
MAŠKARADĄ
Šeštadienį, Lapkričio 4 d.
Nuosavoj Svetainėj
160 CLAREMONT ST.
Tiems, kurie bus įdomiau apsirengę, bus duodamos dovanos
ŠOKIAMS GRIEŠ SMAGI MUZIKA
Kviečiame Visus, Jaunus ir Senus
Pradžia 8 val. vakare
Rengėjai

J. Daujotas
Baldų Dirbėjas ir Apmušinėtojas
Perkam ir parduodam naudotus rakandus, taisom ir pagražinam
2190 DUNDAS ST. W., TORONTO 3
Tel. LA. 2324

Tel.: VA. 5370
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės net $55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Vandos Vasileyskos
Graži Stalino Prizą Laimėjusi Apysaka
"Vaivorykštė"
Dar Gražesnė Filmoje
Eaton - Auditorium
Nov. 24-25-27-28
50 c. - 75 c. Plus Tax
MAIL ORDERS NOW

Parsiduoda
Parsiduoda 8 kambarių namas, 532 Roxton Rd. Visas mūrinis, naujas furnisas, naujas garažas. Galima įeiti gyventi dabar. Prieinama kaina.
Kreipkitės: J. Daujotas, 2190 Dundas W. Tel. LA. 2324.

J. LUNSKY
AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

PARDUODU
Ūkius, Hotelius ir Tabako Farmas
Kur daugiausiai galima pinigų padaryti.
Kreipkitės šiuo adresu:
Tel. 30 R. 17.
S. Arzulas,
BOX 13, MT. BRYDGES, ONTARIO.

Mary Lee Flower Shop
Gėlių Parduotuvė
Pas Mus Galima Gauti Gėlių:
DĖL VESTUVIŲ, LAIDOTUVIŲ IR KITŲ ĮVYKIŲ
Greitas Pristatymas, Bile Kur ir Bile Kada
Atdara Šventadienių Vakarais
1259 Bleury St. -- Tel. HArbour 3473
Montreal, Que.

Įsigykit Savo Namus
PARSIDUODA ĮVAIRŪS NAMAI, SU GEROMIS ĮEIGOMIS
2 flatų duplex, nauji, nuo $6,700 aukštyn
3 flatų nuo $6,800 aukštyn
4 flatų duplex nuo $9,800 aukštyn
4 flatų duplex, nauji, moderniški, nuo $11,300
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai
REED'S RENTING SERVICE REG'D
4834 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: YOrk 4449
Mr. R. Bennett, Manager

Tel. HA. 8427
Dr. J. O. Villeneuve
Venerinių Ligų Specialistas
Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.
Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.
1107 ST. DENIS STREET
MONTREAL, QUE.
Netoli Dorchester St.

Didžiulis Visų Slavų ir Lietuvių Pažangių Organizacijų
APVAIKŠČIOJIMAS
TAUTŲ PASILIUOSAVIMO IŠ PO FAŠIZMO IR SSRS 27 METŲ SUKAKTIES
Sekmadienį, Lapkričio 5
Palace Teatre
HAMILTON, ONTARIO
Bus eilė kalbėtojų ir Sovietų ambasados atstovas iš Ottawos.
Koncertinę programą pildys įvairių tautų menininkai.
Lietuvius Atstovaus HELENA DEGUTIENĖ iš Toronto
Kviečiame visus Hamiltono ir apylinkės lietuvius dalyvauti.
Visas pelnas skiriamas Sovietų Respublikoms
Pradžia 7 valandą vakaro.
Rengėjai

Tel.: BElairs 2200. Valandos: 4—5 po piet, 7—8 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.
Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Daran visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Tel.: LA. 4441
Daktaras H. Rosenfeld'as
Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gydytojas
KALBA LIETUVIŠKAI
Valandos: 2—4 val po piet, 7—8 val. vak. ir suyg susitarimo
4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski
Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų